

Terug naar de bron

Het was 11 januari 2011. De sneeuwval van december had records gebroken. De paardenweiden konden het smeltwater maar amper verwerken. Het gras kleurde donker en zwaar. Berdi was drieëndertig geworden in mei. Dat hadden we gevierd met worteltaart.

Ze was nog fit voor haar leeftijd maar sinds enkele dagen had ze krampen.

'Zet ze 's nachts binnen en zorg dat ze veel drinkt,' had de dierenarts gezegd.

Het was al pikkedonker toen ik de kille, zompige weide in stapte. Mijn oude merrie hinnikte zachtjes en kwam rustig naar me toe. 'Ha daar ben je wittekop, kom we gaan naar de stal.'

De andere paarden waren haar gevolgd. Ze keken minzaam toe hoe ik Berdi's halster omdeed. De kleine Cécémel snuffelde aan mijn jas en ging voor onze voeten lopen om te beletten dat we zouden vertrekken. In augustus was Berdi's knotsgekke vriend, een kastanjebruine pony, onverwachts overleden. Sindsdien had ze deze Shetlander met Napoleon allures uitverkoren om haar nieuwe beschermheer en *lover* te zijn. Die taak had hij met plezier en af en toe hitsige gretigheid op zich genomen.

'Cécé, opzij jongen. Ons Berdi gaat binnen slapen.'

Op straat stopte ik even onder de lamp om haar winterjas goed te trekken. Onder het deken legde ik mijn hand op haar warme, ietwat ingevallen achterflank. Bij het in en uitademen maakte die nog steeds schokkerige bewegingen.

'Heb je pijn meisje? Je moet goed drinken heeft de dierenarts gezegd.' Ik wilde verder naar de stal stappen maar zij veroerde niet. 'Is er iets?' vroeg ik.

Met gespannen hals en gespitse oren keek ze in de richting van haar oude wei.

'Nee Berdi, we gaan niet naar daar. We gaan naar de stal.'

Ze bleef stokstijf staan staren in de duisternis. 'Wat is er toch?' Ik ging naast haar staan en volgde haar blik. En toen wist ik het. Verdorie ja, ze had gelijk. Het drinkwater in die wei kwam uit een ondergrondse bron. Het werd gevoed en gefilterd door de aarde en moest niet stromen door mensgemaakte leidingen, filters en kranen. Vorige winters hadden Berdi en Loup daar doodgebracht. Maar omdat alleen maar alleen is, stond ze sinds september bij de andere paarden. Berdi was nooit een fan geweest van kraantjeswater.

Nog voor ik oké gezegd had, vertrok ze met een enthousiasme dat ik al lang niet meer gezien had. 'Hélaba, wacht op mij.' Ik lachte en dacht aan die andere keer dat ze zo duidelijk het heft in eigen handen had genomen. Dat was een van de laatste keren dat we onder zadel gingen wandelen. Ze maakte me duidelijk dat ze het bos in wilde. Weg van het pad. 'Doe maar,' had ik gezegd. Meestal deed ze dat als ze wilde gaan mesten. Hoe ouder ze werd, hoe dieper ze het bos in ging om haar dampende pakje achter te laten. Ik loste de teugels en

zorgde ervoor dat ik haar niet stoorde in haar bewegingen. Bijna geruisloos baande ze zich een weg door het dichte struikgewas. Altijd verder en verder. En toen kwamen we bij een open plek. Zij vertraagde en ik wist niet wat ik zag. We stapten een sprookje binnen. Links van ons lagen drie reëen sierlijk te rusten. Rechts nog eens vier. En hier en daar graasden er nog een paar die jonger leken. Ik durfde niet meer te ademen. Berdi stapte waardig en respectvol door dit magische tafereel. Het was alsof ze dit kende. De reëen volgden ons met hun zwarte, blinkende ogen. Seconden duurden minuten.

Ik liet deze mooie herinnering los en zocht op de tast naar de hengsels van de afsluiting van de wei. Elektriciteit stond er al lang niet meer op. Berdi wachtte geduldig. Toen we met veel geplets de wei waren ingestapt, boog ze haar hoofd zodat ik de halster er makkelijk kon doen afglijden.

'Slaapwel wittekop. Tot morgen.'

Resoluut stapte ze de duisternis in. Ze verdween snel in de zwarte lucht. Het geritsel van haar winterdeken ging in de richting van de drinkplaats. *Wijze Berdi*, dacht ik trots.

De volgende ochtend reed ik naar Brussel. Om 11 uur stuurde een vriendin me een bericht: *Alles oké met Berdi. Ze graast bij het bos*. Even later vertrok ik naar Leuven. Tijdens de middagpauze zou ik er voor het eerst yogales geven in het instituut voor Letteren en Wijsbegeerte. Omdat ik die plek en de mensen er niet kende, was dat best spannend.

Toen ik om iets na twaalf de parking van het Ladeuzeplein inreed, belde Jeanine onze paardenverzorgster me. 'Els, ik heb slecht nieuws. Berdi is dood.' Ze snikte. 'Sorry, ik weet niet hoe ik het anders moet zeggen. Het spijt me. Ik kan er niet naartoe want ik ben op het werk. Ik kan pas om vier uur daar zijn. De burens hebben me gebeld. Ze zagen haar liggen. Ze zijn gaan kijken. Ze is echt dood.'

Mijn bevende vingers namen het ticket uit de paal aan de ingang. De bareel ging open. Ik parkeerde de auto. Daarom wilde ze naar die andere wei.

Ik zuchtte een paar keer diep en voelde ontzettend veel dankbaarheid voor het scenario van de vorige avond. Stel je voor dat ik haar in de stal geforceerd had! Ze wilde in afzondering sterven. Helemaal Berdi. Alles zoals het hoort. De kakjes in de juiste hoek van de wei en als je sterft zorgen dat je geen last bent voor de kudde. Zou ik nu niet moeten wenen? Er kwamen geen tranen. In de chaos van mijn hoofd was maar een ding duidelijk: deze yogales moest ik gaan geven.

Uit de koffer van de auto haalde ik mijn paardenjas en duwde mijn neus erin. Een hemelse geur. Ik nam nog enkele teugen, legde de jas terug, gooide mijn yogatas over mijn schouder en met ietwat trillende benen liep ik de parking uit. *Je volgt de zijkant van de bib en steekt dan de Ravenstraat over en volg het pad rechts achter de parking*, had mijn contactpersoon gezegd. Al gauw zag ik het grijze gebouw van Letteren en Wijsbegeerte verschijnen. Daar ergens op de bovenste verdieping moest ik zijn. Ik ademde diep in en uit. Deze eerste yogales in dit gebouw zou ik aan haar opdragen. *Berdi, be with me*, prevelde ik.

Op het pad naar de ingang kruiste ik enkele studenten. Achter hen zag ik iets opduiken dat onmogelijk echt kon zijn. Nee, dit zag ik fout. Of toch niet? Links voor de ingang van het gebouw stond en staat waarschijnlijk nog steeds een zwart bronzen standbeeld van een neerstuikend paard. Het zakt door zijn voorbenen, zit op zijn linker knie, geeft een dramatische schreeuw en de angst rolt uit zijn holle ogen. *What the f...* Wat een lugubere

grap van het universum! In slow motion en in een grote boog liep ik er voorbij. Het volgende uur spookte dat beeld door mijn hoofd.

Om half twee was ik eindelijk bij de wei. Gelukkig was ik daar alleen. Vanuit de auto zag ik de grijze hoop liggen halfweg de drinkkuip en het bos hogerop. Ik trok mijn laarzen aan. Op de wei probeerde ik haar voetsporen van de vorige avond te vinden. Ik vertraagde. Haar lichaam lag vredig en rustig op de linkerkant. Haar hoofd steunde op de rand van het smalle pad dat zij en Loup ontelbare keren op en af gelopen hadden. Zij voorop, hij erachter. Er waren geen sporen van getrappel of geschuif. Waarschijnlijk had ze gedronken, was ze terug op weg naar boven en was dan plots neergevallen. Zo zag het eruit. Een hartaderbreuk of zoiets. Haar mooie, krachtige benen lagen soepel en relax alsof ze lag te slapen. Ze staken niet griezelig de lucht in zoals ik wel eens eerder had gezien bij dode paarden. Haar hoeven waren gaaf en blonken alsof ze net ingevet waren. Er was niets akeligs aan haar houding en dat was enorm geruststellend. Dankbaarheid bleef het enige wat ik voelde. Haar perfecte lichaam waarvan ik elke vierkante centimeter kende zat grotendeels onder het winterdeken verstopt. Ik knielde neer, legde mijn hand op haar voorhoofd en weende warme tranen. Haar ziel was weg en toch deed de aanraking deugd.

Terwijl ik mijn vlakke hand op haar voorhoofd hield, keek ik naar het bos. 'Ben je langs daar vertrokken?' vroeg ik. Het bos antwoordde niet. 'Dank je wel wittekop voor alles. Doe Loup de groeten als je hem ziet. Goeie reis en bezoek me maar in mijn dromen zoals je deed als ik op reis was. Nu is het aan jou. Goeie reis lieve Berdi. *We never really part.*'

Het was 12.01.2011.

Een dag waarop de eeuwigheid van de liefde even heel dichtbij was en eenvoudig leek.

Els Coenen

22.10.2021

